

28 augusti 2018

Energimarknadsinspektionen

Box 155

631 03 ESKILSTUNA

Sökandens referens: [REDACTED]

Telefon: [REDACTED]

E-post: [REDACTED]

Ang. dnr. 2017-100732**Ansökan om förlängd nätkoncession för linje för en befintlig 132 kV (nominell spänning) kraftledning i luftledningsutförande mellan Minninge och Arnö i Nyköpings kommun, Södermanlands län.**

Energimarknadsinspektionen (Ei) har i handling daterad den 27 juni 2018 begärt komplettering av Vattenfall Eldistribution ABs (Sökanden) ansökan om förlängd nätkoncession. Sökanden har beviljats anstånd till den 14 september 2018 med att inkomma med svar på kompletteringsbegäran. Nedan redovisas begärda kompletteringar.

GIS-FILER

GIS-filer, dvs karta över ledningens sträckning i digitalt format exempelvis Shape eller DWG. GIS-filema ska vara i linjeformat (inte polygon).

GIS-fil över ansökt luftledning i shapeformat bifogas föreliggande handling.

GILTIGHETSTID

Ansökan saknar uppgift om vilken giltighetstid ni söker nätkoncession för, dvs tillsvidare eller ett tidsbegränsat tillstånd på max 15 år. Ansökan behöver därför kompletteras med information om sökt giltighetstid.

Ansökan avser förlängd nätkoncession med giltighet tillsvidare.

MILJÖKVALITETSNORMER OCH GRUNDVATTENFÖREKOMST

Ansökan saknar uppgift om verksamheten kommer att ha någon påverkan på miljökvalitetsnormer. Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken ansvarar myndigheter för att miljökvalitetsnormer följs. Ei vill därför att ansökan kompletteras med uppgift om verksamheten kommer ha någon påverkan på miljökvalitetsnormer.

Av miljökonsekvensbeskrivningen framkommer att den norra delen av ledningen korsar grundvattenförekomsten Larslundsmalmen-Nyköping. Er bedömning är att befintlig ledning inte bedöms påverka berörd grundvattenförekomst. Ni ha dock ingen tydlig motivering till er bedömning. Ei vill att ni kompletterar ansökan med en motivering till varför ni bedömer att ledningen inte har någon påverkan på den grundvattenförekomst som korsas.

Det finns miljö kvalitetsnormer (MKN) för luftkvalitet, omgivningsbuller och vattenkvalitet. Sökt alternativ omfattas endast av miljö kvalitetsnormer för vatten. Vidare finns för vatten MKN för grundvatten och ytvatten.

Kemisk status för grundvattenförekomsten Larslundsmalmen-Nyköping (SE651659-156091) är klassad som otillfredsställande på grund av förekomst av trikloreten, tetrakloreten och bekämpningsmedel. MKN är satt till god kemisk grundvattenstatus med tidsfrist till år 2027.¹

Längs sträckan för aktuell luftledning finns totalt 39 kreosotimpregnerade portalstolpar av trä. Provtagning av mark för att kartlägga läckaget från kreosotbehandlat virke till omgivande mark har genomförts. Provtagningen visar att spridning av kreosot (PAH) är mycket begränsad och sker främst i direkt anslutning till stolpen. Provtagningen visade att spridningen av kreosot i sand är begränsad till maximalt fyra decimeter från stolpen. I Naturvårdsverkets rapport 5976 finns riktvärden för känslig markanvändning (KM). Detta riktvärde överskrider i normalfall som längst fyra decimeter från stolparna. Detta innebär i praktiken att det skulle vara tillåtet att ha odlingsmark på detta avstånd till stolparna.²

Användandet av kreosotimpregnerade trästolpar bedöms därmed inte hindra att miljö kvalitetsnormerna för vattenkvalitet innehålls. I grundvattenförekomsten uppmätta föroreningar bedöms inte ha spridits från aktuell luftledning trots att denna funnits på platsen sedan år 1953. Luftledningen bedöms med hänsyn tagen till föreslagna hänsynsåtgärder inte heller bidra till utsläpp eller ökad frisättning av näringsämnen och andra föroreningar än ovan nämnda eller bidra till förändrade habitat och därmed inte heller påverka möjligheterna att uppnå MKN för berörd vattenförekomst.

RIKSINTRESSEN

Av miljökonsekvensbeskrivningen framkommer att ni bedömer att påverkan på riksintressen är obetydlig. Det saknas dock en motivering till varför ni gör den bedömningen. Ei vill att ni kompletterar med en motivering till varför ni anser att befintlig ledning medför en obetydlig konsekvens för riksintresse för befintlig väg, järnväg och högexploaterad kust.

Syftet med riksintresset för kommunikationer är att så långt möjligt skydda dessa mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av dem. Ledningsstolparna för aktuell luftledning är mellan 10 och 30 meter höga och placerade med ett inbördes avstånd om cirka 120 till 210 meter. Detta innebär att god marginal finns för att fordon ska kunna passera mellan stolpar och under faslinor. Att en eller flera faslinor skulle falla ner på väg eller järnväg hålls som högst osannolikt. Luftledningen kan således inte anses ha en negativ påverkan på syftet för aktuella riksintressen avseende kommunikationer.

Ett av värdena för högexploaterad kust är närhet till områden med många människor. Exploatering av området får endast komma till stånd om de inte påtagligt skadar områdets natur- och kulturvärden. Bestämmelserna ska dock inte hindra utvecklingen av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet. Industrier får anläggas inom område för högexploaterad kust. Förekomst av kraftledningar som försörjer den mänskliga aktiviteten inom området med el är en förutsättning för att området ska kunna existera. Då aktuell luftledning är av stor betydelse för en fungerande elförsörjning till flera orter i regionen kan denna således inte anses ha en negativ påverkan på riksintresset högexploaterad kust.

¹ <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA26972797> [2018-08-28]

² Svenska kraftnät, "Om kreosot, kraftledningar och vår miljö", augusti 2013

NATURA 2000-OMRÅDE

Av miljökonsekvensbeskrivningen framkommer att ledningen korsar Natura 2000-området Svanviken-Lindbacke. Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår även att skyddade, och rödlistade, fågelarter har observerats 500 m från aktuell ledning. Ni uppger att ledningen till stor del går parallellt med ytterligare befintliga ledningar och att ni bedömer att ledningen medför en liten negativ konsekvens för fågellivet. Skälet till er bedömning är att nedmontering av ledningen inte nämnbart skulle förändra situationen för fågellivet.

Med anledning av att ledningen korsar ett Natura 2000-område (enligt både art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet. Med anledning av Natura 2000-området Svanviken-Lindbacke är utsett enligt fågeldirektivet och då skyddade fågelarter vill Ei att ni kompletterar ansökan med utförligare uppgift om hur fågellivet kan påverkas av ledningen. Exempelvis hur bedömer ni riskerna för påflygning/strömgenomgång, hur är ledningen utformad där den korsar Svanviken-Lindbacke (stolpar, faslinornas placering), och om ni bedömer det motiverat med fågelavvisare.

Under de senaste fem åren har observationer av 36 rödlistade fågelarter gjorts inom 500 meter från ledningen. Av dessa är en art listad som akut hotad (vit stork) och [REDACTED]

Enligt Naturvårdsverkets rapport 5351 varierar störningskänsligheten med en mängd omvärldsfaktorer och effekter på populationsnivå är mycket dåligt belagda. Det saknas grundläggande kunskap om hur fåglar reagerar på störningar och om effektiviteten av åtgärder.⁴ Mot denna bakgrund bedöms fågelavvisare inte vara motiverat.

Det är framförallt fåglar med större vingspann som kan påverkas negativt av kraftledningar då de är så pass stora att de kan nå två linor och därmed få ström i sig. Kollisioner med kraftledningar är vanligast i öppen terräng och i närheten av vattenmiljöer vilka ofta utgör intressanta häcknings- eller födosöksbiotoper. Det innebär en ökad frekvens av fåglar och potentiellt ökade kollisionsrisker. Kollisionerna beror ofta på att linorna inte är tillräckligt synliga i landskapet.

En kraftledning kan på individnivå utgöra en viss risk för skada på större fåglar till följd av kollision med ledningen samt elskador. Sökt alternativ har som tidigare redovisats horisontellt monterade faslinor, vilket innebär att risken för kollision är mindre än för ledningar med vertikalt monterade faslinor. Dessutom är det avsevärt mindre risk för att en fågel ska nå två faslinor samtidigt vid horisontellt monterade faslinor. Samtliga observationer av arter listade som akut eller starkt hotade har varit av rastande fåglar som således inte är bofasta i området. Endast ett fåtal av de större fågelarter som observerats i området är stationära. Detta talar för att luftledningen inte utgör en påtaglig risk för fåglar. På grund av det dåliga kunskapsläget går det dock inte helt att utesluta att luftledningen har en liten negativ konsekvens på fågellivet i området.

Enligt Naturvårdsverkets rapport 5351 ger en enskild störning, som en kraftledning, minst additiv störningseffekt om den samlokaliseras med andra störningar som till exempel ett vindkraftverk, en annan kraftledning eller en väg.⁴ Aktuell ledning är således optimalt lokaliserad i utkanten av Natura 2000-området parallellt med en annan luftledning. Som tidigare redovisats innebär detta att nedmontering av aktuell ledning inte nämnbart skulle förändra situationen för fågellivet i området.

³ SLU, ArtDatabanken, Artportalen, <https://www.artportalen.se/> [2017-07-12]

⁴ Naturvårdsverket (2004), Rapport 5351, Effekter av störningar på fåglar - en kunskapssammanställning för bedömning av inverkan på Natura 2000-objekt och andra områden.